

Quinta partida.

illis pullulent, durabit emphitheosis: quia nō est mortua radix pro-
ductiua imo uiuit in plantis. ff. de dam. infect. l. damni. §. is qui vici-
nas, & q̄ emphitheosis consistat tantū in immobilib⁹. Adde Bar. p.
tex. ibi in auctē. de nō alienādīs. §. emphitheosim. 2. notab. colla. i. res
tamē mobilis ascripta solo pōt dari in emphitheosim, vt notat Ioa.
de Plate. per
tex. ibi in. l.
quēadmodū.
C. de agrico.

es dada a a cēso b señalado, para en toda

& cen. lib. ii. alleg. d. §. emphitheosim, in fine.
a **Dada.** Et nō requiritur q̄ a principio pretiū interueniat, licet glo.
in. c. potuit. de locato dixit contrariū, secundū Abb. qui dicit cōmu-
niter teneri, & vi. in glo. sequen.
b **Acenso.** Non intelligas q̄ cōtractus emphitheoticus sit cōtractus
censualis: quia inter hos multæ sunt differētiæ, vt notat glo. & ibi la-
tē Abb. pe. & fi. colu. in. c. cōstitutus. de religio. domi. Iaso. in. l. i. C. de
iure emphi. colu. io. in. fi. cum prin. ii. sed q̄ emphitheosis datur sub
annua pēsiōe, vel cēsu. & aduerte: quia probatur hic nō esse de sub-
stantia cōtract⁹ emphitheotici, q̄ a principio interueniat certa quā-
titas pretij, vel alia res. prout tenuerunt multi, vt refert Alberi. in. d.
l. i. vbi dicit hāc esse cōmunē opi. de quo latē per Iaso. in. d. l. i. vbi di-
cit (col. i. & 2. referens in cōtrariū esse cōmunē opinionē), q̄ non re-
quiratur a principio aliqua præstatio quātitatis, vel alterius rei, quē
opinio approbat hic. Quid tamē si in instrumēto cōtineatur talis
dedit in emphitheosim, vel cēsum quis cōtract⁹ dicatur emphitheo-
ticus, vel censualis? Ioa. Fab. in. d. l. i. dicit q̄ emphitheoticus. allegat.
l. sed si adijciatur. ff. pro socio. & l. species. ff. de aur. & argē. lega. & cū
eo. transit Iaso. C. eo. l. 2. colu. 89. vers. 8. quæro est in. 89. colu. totius
tractatus. & idem videtur si diceret, recipio in emphitheosim & cen-
sum, nisi ex adiunctis aliud constaret. Sed quid de cōtractib⁹ cen-
sualibus nostri tēporis, vbi ponens censum siue annuū redditū sup
possessione sua, non transfert dominium rei in euentem annuū red-
ditū, sicut est in cōtractibus alijs censualibus antiquis, de quib⁹ in
d. c. cōstitutus. sed ipse vendēs annuū redditū remanet domin⁹ fun-
di, & solū vendit illud ius percipiendi: vtrum dicti cōtractus sint li-
citi? est quæstio antiqua in qua fuerunt contrariæ & diuersæ opinio-
nes, vt patet ex notatis per Innocē. Hosti. & Ioan. Andr. in. c. in ciui-
tate. de vsur. & in casu in quo veditur annuus redditus iā ante istum
cōtractum institutus. cōmunis doctorū resolutio est, q̄ sit licitus ta-
lis cōtractus, siue talis census consistat in redditib⁹ fundi, vel domus:
siue ex laboribus certę personę liberi, vel serui, vel in actione vel no-
mine: neque potest dici q̄ hic interueniat vsura, imò purus cōtract⁹
emptionis & venditionis: quia ibi est pretium, scilicet certa quanti-
tas pecuniæ. item est ibi merx. scilicet certus redditus, canon, vel an-
nona, & procedit hoc siue ematur in perpetuum, siue ad vitam,
vel ad certum tempus, veluti decē annorū. & idē est iudicandū de ta-
li cōtractu, sicut de alio puro cōtractu emptionis, & venditionis,
cuiusq̄ rei. Si verò redditus de nouo cōstituitur tēpore venditionis
super fundo vel alia re, dixerunt quidā talē cōtractum esse illicitū,
& vsurariū, vt pōte quia ibi deficit merx, quæ ematur, & quia inter-
uenit fraus de cōtractu ad cōtractū, & in hāc sententiam videtur in-
clinare Ioa. Andr. in additio. ad specul. super rubrica de vsur. vbi di-
cit, q̄ quando fructus fuissent certi, putā censuales redditus nō sub-
missi fortune, & tempus certum, plus traheretur cōtractus ad vsurā.
In hanc etiā sententiā inclinare videtur Innocen. in. d. ca. in ciuitate.
dum dicit, consulendum esse omnibus fidelibus, q̄ a tali cōtractu
abstineāt, quādo census de nouo cōstituitur: hanc partē etiā tenuit
Henri. de Gandauo, prout refert Guillelm⁹ Bont. in suo quolibeto.
vtrum liceat emere redditus ad vitā vel in perpetuū, vel sint illiciti &
& vsurarij, vbi refert octo media, quibus dictus Henricus de Gāda-
uo fundabat suā assertionē, & principale motiuum istorū videtur,
q̄ in emptionibus & venditionib⁹ pecunia debet esse mediū, non ex-
tremū. l. i. ff. de cōtrahē. emp. nō ergo in proposito pecunia debet es-
se extremū. i. res emptā: quia vbi pecunia est res emptā, ibi est vsura,
ex quo pecunia pecuniā producit. & sic videtur, q̄ non liceat emere
redditus pro pecunia: quia hoc est in effectu emere pecuniā pro pec-
unia. vnde dicit q̄ in casu in quo huius modi cōtractus liciti essent
oporteret esse duos cōtractus, scilicet cōtractum emptionis fundi, &
postea venditionis fundi ad certos redditus & tunc accipitur cēsus,
siue pensio de re sua: quia de terra emptā tradita & exposita pro an-
nuo censu, siue pro annua pensioe percipitur, neq; obstat secūdū
eum solutio aliquorū dicentium, q̄ emēdo pensiones vel reddit⁹ nō
emittitur pecunia: sed ius recipiendi pecuniā: quia licet verū sit aliud
esse ius percipiendi pēsiōē, vel redditus. gl. aliud ipsa pensio vel red-
ditus. & propterea etiam verū sit illud ius percipiendi pecuniā posse
emī, quia est estimabile, quia secundū eū videtur nō posse emī illud
ius immediatē mediātē nuda pecunia: sed oporteret, q̄ emat mediā-

te alio, putā mediātē fūdo, vel mediātē donatiōe, veluti si tale ius per-
cipiendi esset donatum a rege. Ioa. de Ligniano, quē sequitur Laure.
de Rodul. in tractatu suo de vsur. q. 18. in fi. tenere videtur eandē sen-
tentiā, si vltra cōstitutionē noui redditus interueniat pactū de reuē-
dendo. & idem videtur tenere Abb. in sua. 5. disputatione, incipit au-
gerio. Contrariā sententiā imò q̄ talis cōtractus sit licitus etiā in
cēsu, qui de nouo cōstituitur, tenuerūt multi docto. vt refert Inno.
in. d. c. in ciuitate. de vsur. imo & ipse Innocen. nō videtur deuiare ab
eandē sententiā, licet per viā cōsilij dicat abstinedum esse ab huius
modi cōtractibus: refert etiā alios, quā plurimos dict⁹ Guillel. Bōt.
vbi supra eandē sententiā tenētes in respon. ad. 7. motiū Henri. de
Gādauo. hoc etiā tenet Syluester in sua summa in parte vsura. El. 2. in
versicu. 12. quæritur. vbi dicit hoc cōmuniter tenere doctores parisi-
nos & canonistas. in. d. c. in ciuitate. subdens q̄ nō videt bonā diffē-
rentiam inter affectū antiquū & nouū: tū quia nō directē & imme-
diatē emittitur affectus, seu redditus: sed ius exigendi & percipiendi il-
lum: tum, quia si affectus antiquus, quē secundū omnes emere licet,
fuit licite institutus, quare nō potest & nūc alius institui & vendi: si
verò fuit institutus illicitē quasi res de se iniusta, licet emī nō posset
per regul. nō firmatur de reg. iur. lib. 6. neq; etiā potest dici secundū
eum q̄ hic non interueniat merx, quæ emittitur: quia imo est scilicet
certus redditus seu ius exigendi illud. & quia tenet ēptio ēt fructuū
futurorū qui sperantur. l. neq; emptio. ff. de contrahen. emptio. vt &
in iactu retis. l. si iactum. ff. de actio. empt. Hec etiā pars videt appro-
bari per duas extrauag. Martini quinti, & Calixti tertij. quæ sūt sub
titulo de emp. & vendi. in volu. extrauagan. cōmunium, vbi tales cō-
tractus declarantur liciti & non vsurarij. hoc etiam patet ex lege noui
stra thaurina. 68. & de nouis. ll. de Madrid. anno domini. 1534. peti-
tione. 127. & in curijs Tolleti petitione. 10. vbi tales cōtractus per-
mittuntur etiā si interueniat pactum de retro vendendo. & ista pars
de rigore iuris videtur verior, & cōmunior inter doctores, & stanti-
bus dictis declarationibus papalib⁹, nō est ampli⁹ disputandū, pro-
ut in simili. q. vult pet. de Ancha. in regul. peccatū. de reg. iur. libr. 6.
in fi. 16. colu. vbi vult in. q. illa. an bona infidelium, qui nobiscū vi-
uere volunt in pace possint capi & depraedari. in qua. q. fuit contra-
rietas inter Inno. & Hosti. sed dicit Ancharra. ibi q̄ vbi ex auctorita-
te Papæ caperentur, & depraedarentur, eius determinationi & diffi-
nitioni esset standum: neq; peccatum incurreret, qui auctoritate ec-
clesiæ occuparet. refert etiam Guido papæ in suo opusculo de con-
tractibus illicitis. colu. 8. q̄ istam opinionem seruat totus mundus:
& Papa sic tolerat nō tolerantia dissimulatio: sed ex certa sciētia
etiā inter ecclesiasticos: & q̄ Papa conuentui Sācti Antonij Viē-
nensi, & etiam aliquibus ecclesijs collegiatis regni Franciæ, & Del-
phinatus cōcessit: & quotidie concedit facultatem, vt possint tales
pensionēs annuas emere, licet secundum eum nō foret necesse tales
licentias impetrare, cū iure communi concedatur. & licet ista opi-
nio sit vera & cōmuniter a theologis & canonistis approbata. Li-
mita eam primo, quando nouus census constituitur a dante pecu-
niam in personam ipsius, qui recipit pecuniā: quia tunc talis cōtra-
ctus semper esset illicitus, & sapit vsurariam prauitatem: nā tunc emittitur
pecunia pro pecunia, & pecunia inuenta est, vt extimet alias res, nō
vt extimet. l. si ita fideiusso. ff. de fideiusso. & in. d. l. i. ff. de cōtrah.
emptio. hęc limitatio colligitur ex dictis Innocen. vbi hoc expresse
videtur tenere, in. d. c. in ciuitate. de vsur. & sequitur ibi Ioan. Andr.
Anto. & cōmuniter doct. & ideo dixit Ioa. de Lignia. in. c. fi. de vsur.
quem refert & sequitur Lauren. de Rodulphis in. d. tracta. de vsur. 6.
q. principali. vers. quæro. 14. habet statutu & c. q̄ si consuetudo, vel
statutu ciuitatis habeat, q̄ rectores vendant de pecunia ciuitatis ali-
cui & suis hæredibus quinq; florenos vel decem annuatim pro cen-
tum, q̄ talis cōtractus est illicitus: nisi ciuitas constitueret illum ce-
sum in bonis ciuitatis alijs a pecunia, & secundum istam limitatio-
nem consuluit Francisc. de Aretio consil. 151. incipit viso themate ad
me trāsmisso. & c. sed aduerte, quia Bal. in. l. vna. C. de his qui pen-
nomine. colu. 7. vers. & hoc facit ad quæstionē. videtur velle cōtra-
rium expresse contra istam limitationem. dicit enim hęc verba po-
ne ego emi a titio nomen suum, hoc modo: quia emo a titio pro mil-
le redditus quinq; pro centenario annuatim. & plerique dicunt q̄
ista nō est vsura: sed in contrarium facit quia iste reddit⁹ est in fal-
libilis, & eiusdem perpetui tenoris. vnde iste cōtractus est suspectus
de vsuraria prauitate, præsertim si iste coloratus emptor consueue-
rat foenerari: pleriq; cōcedūt q̄ iste cōtractus est suspectus: tamē nō
adeo q̄ foeneratiū debet iudicari. quod concedo, si in regione cō-
muniter hic redditus frequentatur, & inter bonos seruatur, & apud
mercatores hoc idem contra id quod dictum est in ista prima limi-
tatione. tenet idem Bal. in. c. vnico. si de feu. vasa. ab aliquo interpel-
la. fuerit. vers. sed quid dices. vbi dicit, q̄ si ego emo a te annuū red-
ditū de quinquaginta florenis in anno pro precio mille florenorū,

Innoc.

Guillel.

Bont.

Sylu.

H

Dr. Necop.

et. 15.

et. 15.

et. 15.

et. 15.

et. 15.

et. 15.

et. 15.

et. 15.

et. 15.

et. 15.

et. 15.

et. 15.

et. 15.

et. 15.

et. 15.

et. 15.

et. 15.

et. 15.

et. 15.

et. 15.

et. 15.

et. 15.

et. 15.

et. 15.

et. 15.

et. 15.

et. 15.

et. 15.

et. 15.

et. 15.

et. 15.

et. 15.

et. 15.

et. 15.

et. 15.

et. 15.

et. 15.

et. 15.

et. 15.

et. 15.

et. 15.

et. 15.

mi. temporis.

regno Navarra.

sub
ela

lim

et ad

hac

mag

hac

ta

coq

dem

mem

nic

3. n